

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **M. S.**, bývajúcej v M.V.D., zastúpenej JUDr. M. K., advokátkou so sídlom v K., proti žalovaným **1/ A. C.**, bývajúcej v K., **2/ J. Š.**, bývajúcej v D., **3/ A. T.**, bývajúcej v M.V.D., **4/ A. K.**, bývajúcej v D., **5/ I. Č.**, bývajúcemu v M.V.D., **6/ Z. Č.**, bývajúcej v M.V.D., **o určenie nehnuteľnosti do dedičstva**, vedenej na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 7 C 287/1999, v konaní o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 31. marca 2009 sp. zn. 6 Co 340/2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 31. marca 2009 sp. zn. 6 Co 340/2007 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice - okolie rozsudkom z 8. apríla 2005 č.k. 7 C 287/1999-220 v spojení s opravným uznesením z 12. septembra 2007 č.k. 7 C 287/1999-281 a doplnčacím rozsudkom z 12. septembra 2007 č.k. 7 C 287/1999-283 určil, že parcela č. X. o výmere X. m², v katastrálnom území M. V., ktorá je vytvorená v časti pozemnoknižnej parcely mpč. X. (ďalej len „parcela“) patrí do dedičstva po nebohom J. T., naposledy bytom v M. V., zomrelom X.. Žalované 1/ a 2/ zaviazal k povinnosti uhradiť spoločne a nerozdielne trovy konania právnej zástupkyňi žalobkyne v sume 293,24 € (8.834,- Sk) do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Súčasťou rozhodnutia sa stal geometrický plán č. X., overený dňa 26. marca 2005. Na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že parcela nebola predmetom prejednávania dedičstva po J. T., otcovi žalobkyne a žalovaných 1/ a 2/, že existuje ako v prírode reálne vyčlenená časť

parcely mpč. X., no právne vysporiadaná nie je (v čase rozhodovania okresného súdu nebola zapísaná na LV), že bola nerušene užívaná J. T. spoločne s jeho manželkou a jeho dcérami - žalobkyňou a žalovanými 1/ a 2/, a teda ju mohol nadobudnúť v celosti vydržaním podľa Stredného občianskeho zákonníka (ďalej len „zák. č. 141/1950 Zb.“), a že po smrti J. T. bola parcela užívaná nadalej žalovanými, ktorí však boli v jej užívaní navzájom rušení, a teda ani jeden z nich nemohol parcelu nadobudnúť do svojho vlastníctva vydržaním. Neprihliadol na tvrdenie žalovaných 1/ a 2/ o výmene pozemkov ich otca J. T. s jeho bratom, keďže toto tvrdenie súdu nepreukázali (tvrdenie svedkyne, že o výmene počula nepovažoval za dôkaz, ktorý by preukazoval túto tvrdenú skutočnosť). Právne svoje rozhodnutie neodôvodnil ustanoveniami žiadneho právneho predpisu.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ rozsudkom z 31. marca 2009 sp. zn. 6 Co 340/2007 rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením z 12. septembra 2007 č.k. 7 C 287/1999-281 a dopĺňacím rozsudkom z 12. septembra 2007 č.k. 7 C 287/1999-283 zmenil tak, že žalobu zamietol. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal. Podľa jeho názoru žalované 1/ a 2/ dostali v roku 1958 od svojho otca J. T. (súd mal zrejme na mysli darom) nehnuteľnosť v hone K. (zrejme parcelu v hone K. súd považoval za spornú parcelu), ktorú mal vo svojom vlastníctve. Svoje zmeňujúce rozhodnutie neodôvodnil právne ustanoveniami žiadneho právneho predpisu.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala dovolanie žalobkyňa podľa § 238 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) z dôvodov podľa § 241 ods. 2 písm. a/, b/ a c/ O.s.p. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky navrhla napadnutý rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Namietala nesprávne právne posúdenie otázky vydržania vlastníckeho práva jej otca k parcele. Odvolaciemu súdu ďalej vytýkala, že neodôvodnil na základe čoho „podmienky“ na č.l. 32 považoval za prejav vôle jej otca usporiadať vlastnícke vzťahy k parcele a poukázala na to, že z jeho prejavu ani nevyplýva okamih, kedy k prevodu vlastníckeho práva malo dôjsť a že tento prejav nemá náležitosti darovacej zmluvy podľa zák. č. 141/1950 Zb. ani v súčasnosti platného Občianskeho zákonníka, pričom podpis otca na tomto vyhlásení v konaní spochybňovala, s ktorou námietkou sa odvolací súd nevyporiadal. Tiež namietala, že odvolací súd sa nevyporiadal ani s tým, prečo, pokiaľ bola parcela v čase smrti jej

otca v jeho vlastníctve a každý dedič mal nadobudnúť rovnaký podiel, keďže išlo o majetok, ktorý nepatrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, nepatrí do dedičstva. Žalobkyňa poukázala na to, že odvolací súd podľa jej názoru bez akéhokoľvek dokazovania, so súdom prvého stupňa zisteného skutkového stavu vyvodil, že parcelu užívala so súhlasom matky žalovaných 1/ a 2/, hoci ona vlastníkom parcely ani nebola a bol ním jej otec, ktorý žil do r. 1967. Odvolaciemu súdu vytýkala, že sa nevyporiadal s výpoveďami svedkov pred súdom prvého stupňa, z ktorých vyplýva, že parcelu užívala spolu s manželom a po smrti svojho otca spolu aj so žalovanými 1/ a 2/ a ich matkou (tret'ou manželkou ich otca). Poukázala na to, že k nadobudnutiu pozemku do vlastníctva jej otca od jeho brata nedošlo u spornej parcely, ale u parcel X. a X., ktoré nadobudli žalované 1/ a 2/, že jej otec závet nezanechal a že zaň nemožno považovať „podmienky“ na č.l. 32.

Žalovaní sa k dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 a 2 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Dovolací súd je podľa ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. viazaný rozsahom podaného dovolania i uplatnenými dovolacími dôvodmi. Dovolacie dôvody, ktorými bolo dovolanie odôvodnené, dovolací súd pritom neposudzuje podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne

rozhodnutie vo veci.

Zákonné ustanovenie § 237 O.s.p. pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

Dovolatel'ka nenamietala, že by v konaní došlo k procesným vadám v zmysle § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., dovolací súd však zistil, že v prejednáwanej veci je konanie postihnuté vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

Odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Podľa § 211 ods. 2 O.s.p.(pozn. odvolacieho súdu - príslušné ustanovenie i nasledujúce, účinné v čase rozhodovania odvolacieho súdu), ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p., v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

V preskúmvanej veci súd prvého stupňa mal na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že parcela bola nerušene užívaná nebohým J. T. spoločne s jeho manželkou a jeho dcérami - žalobkyňou a žalovanými 1/ a 2/, a teda ju mohol nadobudnúť v celosti vydržaním podľa zák. č. 141/1950 Zb., a že po jeho smrti bola užívaná naďalej žalovanými, ktorí však boli v jej užívaní navzájom rušení, a teda ani jeden z nich nemohol parcelu nadobudnúť do svojho vlastníctva vydržaním. Neprihliadol na tvrdenie žalovaných 1/ a 2/ o výmene pozemkov ich otca J. T. s jeho bratom, keďže toto tvrdenie súdu nepreukázali. Naproti tomu, odvolací súd po doplnení dokazovania vyjadrením Správy katastra Košice - okolie a vypočutím právnych nástupcov pôvodných účastníkov, na rozdiel od prvostupňového súdu dospel k odlišnému skutkovému a právnemu záveru, preto rozsudok okresného súdu, ktorým tento súd žalobe vyhovel, zmenil tak, že žalobu zamietol. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa obmedzil iba na konštatovanie, že parcelu mpč. X. v podiele tak, ako to vyplýva z dedičského rozhodnutia po nebohej matke žalobkyne, zdedil J. T., že žalované 1/ a 2/ popreli, že by žalobkyňa od roku 1956 parcelu užívala, pretože ju užívali oni spolu s rodičmi, resp. pokiaľ ju užívala i žalobkyňa, stalo sa tak s ich súhlasom, resp. súhlasom ich matky, ktorá jej ju prenechala do dočasného užívania za odmenu, keďže manžel žalobkyne pomáhal ich otcovi pri výstavbe rodinného domu. Ďalej uviedol, že mal preukázanú skutočnosť, že nebohý J. T. usporiadal pomery k parcele ešte za svojho života, za ktoré usporiadanie pomerov považoval odvolací súd „podmienky pri podpísaní prihlášky“ J. T. do Jednotného roľníckeho družstva v M. V. zo 17. mája 1958 (č.l. 32), z ktorých je zrejmé, že roľu v hone K. (zrejme za túto roľu odvolací súd považoval spornú parcelu) dal žalovaným 1/ a 2/, o čom podľa názoru odvolacieho súdu svedčí aj rozhodnutie Okresného úradu Košice - okolie, katastrálneho odboru zo 17. apríla 1998, č. R., ktorým potvrdil nadobudnutie vlastníckeho práva k parcele žalovaným 1/ a 2/, každej v 1/2 titulom vydržania. Odvolací súd neuviedol, prečo neprihliadol na dôkazy, na základe ktorých mal súd prvého stupňa za preukázané, že parcelu užíval J. T. so svojou rodinou a po jeho smrti ju užívala nielen žalobkyňa ale i žalovaní, takže boli v jej užívaní navzájom rušení, a teda ani jeden z nich ju nemohol nadobudnúť do svojho vlastníctva vydržaním a vôbec neuviedol, podľa akých právnych ustanovení vec právne posúdil.

V preskúmvanej veci bolo v konaní zisťované, či parcela patrí do dedičstva preto, že ju J. T. nadobudol titulom dedenia po svojej druhej manželke, výmenou od svojho brata, alebo

vydržaním, resp. do dedičstva nepatrí. Zo spisu vyplýva, že J. T. zdedil po svojej druhej manželke podiel 840/5040 (1/6) na dvoch parcelách – nielen na č. X., ale i č. X., každá o výmere X. štvorcových siah (X. m²), ktorý podiel predstavuje X. m² (1/6 zo X.) na parcele č. X. i X., teda spolu X. m², ktorú výmeru spolu predstavuje výmera parcely č. X. (X. m²) a výmera parcely č. X. (X. m²), ktoré boli predmetom dedičského konania v 1/2 (č.l. 10). Novovytvorená parcela č. X. z parcely č. X. má výmeru X. m². Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vôbec nevyplýva, k akému záveru dospel ohľadom titulu nadobudnutia parcely J. T., na rozdiel od súdu prvého stupňa, ktorý mal na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že ju získal titulom vydržania podľa zák. č. 141/1950 Zb. a že jeho dediči boli navzájom rušení v užívaní parcely po jeho smrti, z ktorého dôvodu bol toho názoru, že patrí do dedičstva. Odvolací súd len konštatoval, že J. T. zdedil po svojej druhej manželke parcelu č. X. v podiele tak, ako to vyplýva z dedičského rozhodnutia po nebohej matke žalobkyne a že parcelu po smrti J. T. užívali žalované 1/ a 2/ so svojou matkou, a že ju získali od svojho otca ešte za jeho života a podľa rozhodnutia Okresného úradu Košice - okolie vydržaním. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu tak neobsahuje vysvetlenie, na základe čoho dospel odvolací súd k odlišnému skutkovému a právnomu záveru, z ktorého dôvodu je preto nepreskúmateľné. Pokiaľ odvolací súd poukázal na „podmienky“ z č.l. 32, ktoré považoval za usporiadanie pomerov bez toho, aby aj tento svoj právny záver, odlišný od záveru súdu prvého stupňa právne odôvodnil a vôbec neodôvodnil z čoho vychádzal, že parcela je práve roľa v hone K., rozhodnutie je i z uvedeného dôvodu nepreskúmateľné.

Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, ktorým tento súd mení rozhodnutie súdu nižšieho stupňa musí podľa názoru dovolacieho súdu obsahovať zákonné náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p. (§ 211 O.s.p.), pretože pri zmene rozhodnutia súdu prvého stupňa odvolacím súdom, tento súd svojim rozhodnutím nahrádza napadnuté prvostupňové rozhodnutie. Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia preto musí vypoariadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na niektoré výsledky vykonaného dokazovania a zistené niektoré rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery a zároveň musí odôvodniť, prečo neprihliadol na ostatné skutočnosti a dôkazy, ktoré počas konania vyšli najavo. Účelom odôvodnenia rozsudku je logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť postup

súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu musí byť zároveň aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. V prípade, že rozhodnutie nie je dostatočne odôvodnené, nie je z neho zrejmé, z akých skutkových záverov súd vychádzal, ktoré dôkazy mal za preukázané a ktoré nie, z ktorých výpovedí svedkov vychádzal, z ktorých vyvodil skutkové zistenia odlišné od zistení, z ktorých vychádzal súd prvého stupňa a vôbec nie je právne odôvodnené, ide o procesne nesprávne rozhodnutie. Rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nemá náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p., je potom nepreskúmateľný a účastníkovi je takýmto rozhodnutím odňatá možnosť konať pred súdom, nakoľko nemá možnosť v dovolacom konaní náležite argumentovať.

Účelom odôvodnenia rozsudku je predovšetkým preukázať jeho správnosť a zároveň musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí súdu, t.j. musí byť preskúmateľné. V prejednávanej veci nie je možné preskúmať správnosť postupu odvolacieho súdu. Jeho rozhodnutie neobsahuje dostatočné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré dospel k danému právnemu záveru. Dovolací súd tak nemá možnosť posúdiť opodstatnenosť a dôvodnosť zmeny prvostupňového rozhodnutia odvolacím súdom, a teda ani preskúmať, či zmeňujúci rozsudok spočíva na správnom alebo nesprávnom právnom posúdení veci.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Hoci judikatúra tohto súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne

a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako už bolo vyššie uvedené, je viazaný rozsahom podaného dovolania a uplatnenými dovolacími dôvodmi, ktorými bolo dovolanie odôvodnené, pričom tieto dôvody neposudzuje podľa toho, ako boli v dovolaní označené, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku, pričom sa zaoberá aj inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že konanie odvolacieho súdu je postihnuté tiež takou (inou) vadou.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadať aj vtedy, ak nie je dovolaním namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní.

Dovolací súd z odôvodnenia rozhodnutia zistil, že odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyvodil odlišné skutkové a na ich základe aj právne závery ako súd prvého stupňa bez toho, aby sám vykonal (zopakoval) dokazovanie. Súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že parcela bola nerušene užívaná nebohým J. T. spoločne s jeho manželkou a jeho dcérami - žalobkyňou a žalovanými 1/ a 2/, a teda ju mohol nadobudnúť v celosti vydržaním podľa Stredného občianskeho zákonníka a že po jeho smrti bola užívaná naďalej žalovanými, ktorí však boli v jej užívaní navzájom rušení, a teda ani jeden z nich nemohol parcelu nadobudnúť do svojho vlastníctva vydržaním. Naproti tomu odvolací súd, bez toho, aby sám vykonal, resp. zopakoval dokazovanie, len na základe doplnenia dokazovania vyjadrením Správy katastra Košice - okolie a vypočutím právnych nástupcov pôvodných účastníkov, na rozdiel od prvostupňového súdu dospel k odlišnému skutkovému a právnenému záveru, preto rozsudok okresného súdu, ktorým tento súd žalobe vyhovel, zmenil tak, že žalobu zamietol. Odvolací súd tak mal len na základe dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa za to, že parcelu užívali žalované 1/ a 2/, že ju dostali od svojho otca, pričom zároveň uviedol, že uvedené potvrdzuje i rozhodnutie o vydržaní, podľa ktorého ju mali nadobudnúť vydržaním.

Znaky tzv. inej vady konania má tiež procesný postup odvolacieho súdu, ktorý sa prieči ustanoveniu § 213 O.s.p. Medzi tzv. iné vady konania, majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, patrí aj skutočnosť, že odvolací súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z iného skutkového základu než súd prvého stupňa bez toho, že by postupoval podľa § 213 ods. 3 O.s.p. a zopakoval dôkazy, na ktorých založil svoje skutkové zistenia súd prvého stupňa, resp. sám doplnil dokazovanie.

Podľa § 122 ods. 1 O.s.p., dokazovanie vykonáva súd na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania. Z ustanovenia § 220 O.s.p. vyplýva, že odvolací súd zmení rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak nie sú splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 219), ani jeho zrušenie (§ 221 ods. 1). Podľa § 213 ods. 1 O.s.p. odvolací súd je viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odsekoch 2 až 7. Ak je odvolací súd toho názoru, že sa na vec vzťahuje ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve účastníkov konania, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili (§ 213 ods. 2 O.s.p.). Ak má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám (§ 213 ods. 3 O.s.p.).

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom toho, aby odvolací súd mohol zmeniť napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak má za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, je opakovanie dokazovania v potrebnom rozsahu odvolacím súdom. Podmienkou zmeny rozhodnutia v takomto prípade je teda skutočnosť, že odvolací súd sám opakuje v potrebnom rozsahu dokazovanie, na základe ktorého dospeje k skutkovému stavu, odlišnému od skutkového stavu zisteného prvostupňovým súdom, tvoriacemu podklad pre rozhodnutie v danej veci. Len takýto postup je aj v súlade so zásadou priamosti a ústnosti občianskoprávneho konania. Je neprípustné, aby odvolací súd ku svojim odlišným skutkovým zisteniam, vedúcim v konečnom dôsledku k záveru o zmene rozsudku súdu prvého stupňa dospel iba na základe prehodnotenia dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa. Ak odvolací súd v prejednávanej veci tento zákonný postup nedodržel, potom pri hodnotení dôkazov zaťažil svoje rozhodnutie a konanie, ktoré mu predchádzalo vadou

a konal s rozpore s princípmi spravodlivého procesu chránenými Ústavou SR a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Súd prvého stupňa dokazovaním, ktoré bolo vykonané aj výpoveďami svedkov dospel k záveru, že parcela patrí do dedičstva po J. T., keďže ju nadobudol v celosti vydržaním podľa zák. č. 141/1950 Zb. a po jeho smrti ju ani jeden z účastníkov, ktorý ju užívali nemohol nadobudnúť do svojho vlastníctva vydržaním, keďže boli v jej užívaní navzájom rušení. Odvolací súd nezopakoval dôkazy vykonané súdom prvého stupňa, napriek tomu, že z nich vyvodil iné závery ako súd prvého stupňa. Bez toho, aby v odvolacom konaní sám podrobne vypočul účastníkov a svedkov, a tým zabezpečil bezprostrednosť vykonania týchto dôkazov pred svojím rozhodnutím k skutočnostiam, ktoré inak hodnotil, vychádzal len z výpovedí pred súdom prvého stupňa, na základe ktorých dospel k záveru, že parcelu nerušene užívali žalované 1/ a 2/, ktoré ju nadobudli od svojho otca ešte za jeho života a súčasne svoje rozhodnutie odôvodnil i tým, že parcelu nadobudli titulom vydržania o čom svedčí rozhodnutie Okresného úradu Košice - okolie. Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, dovolací súd si v prejednávanej veci nezadovážil rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p.

Na základe uvedeného sú potom skutkové a na ne nadväzujúce právne závery odvolacieho súdu zatiaľ predčasné.

Uvedená skutočnosť, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 237 písm. f/ O.s.p. a tzv. inej vade podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnými procesnými vadami, nemôže byť považované za správne.

Pokiaľ dovolateľka ako dovolací dôvod uvádzala nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), dovolací súd uvádza, že napadnutý rozsudok nemohol v dovolacom konaní podrobiť prieskumu z hľadiska správnosti zaujatých právnych záverov vzhľadom na už spomenuté vady, z dôvodu ktorých rozhodnutie odvolacieho súdu nie je pre toto posúdenie dostatočným podkladom.

Dovolací súd z dôvodov vyššie uvedených zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 243b O.s.p.) bez toho, aby pristúpil k posúdeniu opodstatnenosti námietky dovolateľky, že rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. augusta 2011

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková

